

Tijdslijn digitale ondersteuning (CoronaMelder, GGD Contact)

CoronaMelder:

Naar aanleiding van het OMT advies van 6 april is gestart met de ontwikkeling van digitale mogelijkheid voor de ondersteuning van bron- en contactopsporing met behulp van mobiele applicaties. Met als doel om contacten sneller te kunnen informeren, het bereik van het contactonderzoek te vergroten en belasting van de GGD te reduceren.

- Na de marktconsultatie en appathon gehouden op dd. 18 en 19 april is verondersteld dat al bestaande oplossingen en voorstellen niet voldeden aan de gestelde eisen. Daarom is een eigen bouwteam samengesteld met de 'best and brightest' vanuit de (rijks)overheid en daarbuiten, en is gestart met de ontwikkeling van CoronaMelder. De werkwijze kenmerkt zich door een transparante openbare aanpak. Producten zijn steeds op het online platform Github gedeeld zodat de hele tech-community ook mee kon kijken en een bijdrage kon leveren. Er zijn veldtesten en praktijktesten uitgevoerd om te zien hoe de app werkt en te verbeteren voordat de app landelijk beschikbaar kwam. Tijdens dit proces heeft de minister zich verder laten adviseren door een Begeleidingscommissie van externe experts. Ook is een taskforce Digitale Ondersteuning Bestrijding Covid-19 ingesteld die heeft meegekeken naar de wenselijkheid en eisen heeft opgesteld waaraan een digitale oplossing moet voldoen. Deelnemende leden bestaan uit epidemiologen, virologen en ook GGD/RIVM zijn vertegenwoordigd. Daarnaast is ook een taskforce Gedragswetenschappen ingesteld die heeft geadviseerd over de adoptie van digitale middelen.

Te allen tijde is vastgehouden aan het credo dat er geen concessies zijn gedaan op het gebied van privacy, informatieveiligheid, nationale veiligheid, bruikbaarheid en toegankelijkheid.

- Op 16 juli is de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen tot landelijke introductie van CoronaMelder. Planning was start praktijktest op 17 augustus en landelijke uitrol op 1 september met de volgende voorbehouden:
 - Alternatief voor hosting backend door belastingdienst.
 - Positief advies Autoriteit Persoonsgegevens
- Op 6 augustus heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) advies uitgebracht. De AP adviseert dat de bestaande wettelijke grondslag om de gegevens te verwerken onvoldoende is en (de al voorgenomen) explicitering van deze grondslag nodig is om te kunnen starten met de app. De AP schrijft dat het voorafgaand aan die wettelijke grondslag werken op basis van expliciete toestemming wat hen betreft niet passend is voor CoronaMelder.
- Het advies van de AP gezien hebbende is de minister van mening is dat expliciete toestemming wel degelijk een goede oplossing is voor CoronaMelder. Andere Europese landen met vergelijkbare apps maken ook gebruik van expliciete toestemming voor gegevensverwerking. Ook het Europees Comité voor gegevensbescherming onderkent dit als mogelijke rechtsgeldige grondslag. Tot slot heeft de Landsadvocaat een advies uitgebracht waarin zij stelt dat: "In de huidige context en gezien de instellingen van de app, komt het ons voor dat uitdrukkelijke toestemming wel degelijk een toereikende wettelijke grondslag kan bieden voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, zowel in het kader van de aanstaande proef als de landelijke uitrol van de app". Om tegemoet te komen aan de AP is er voor gekozen om een spoedwetprocedure te starten.
- Op 17 augustus is de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken en de spoedwetprocedure die naar aanleiding van het advies van de AP is gestart. Met de spoedwetprocedure wordt beoogd de wettelijke grondslag te realiseren waar de Autoriteit Persoonsgegevens om vraagt. Landelijke implementatie wordt aangehouden tot de wet inwerking treedt.
- Vanaf deze zelfde datum, 17 augustus, is ook in vijf GGD-en in regio Noord - Oost Nederland gestart met een vervolg op de praktijktest. Dit betrof GGD Drenthe, GGD IJsselland, GGD Twente, GGD Noord- en Oost-Gelderland, en GGD Gelderland-Zuid. De app is vanaf dit moment voor iedereen beschikbaar in de appstores maar worden alleen in de testregio's door de GGD ondersteund, d.w.z. alleen daar kunnen mensen positieve testen melden in de app en zich 7 dagen na risicovol contact laten testen.
- Daarnaast vindt een uitvoeringstoets t.a.v. werklust voor de GGD plaats. Deze is uitgevoerd door adviesbureau Berenschot.

- In de loop van de eerste dag van de praktijktest is CoronaMelder al bijna 500.000 keer gedownload.
- Op woensdag 19 augustus is de eerste melding van besmetting in de app gedaan.
-
- Op 21 augustus is het wetsvoorstel voor de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 ingediend. Deze wet borgt dat het gebruik van de app niet afgedwongen kan worden en expliciteert daarnaast de wettelijke grondslag.
- Op 3 september heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel voor de tijdelijke wet notificatieapplicatie aangenomen.
- Op 6 oktober heeft ook de Eerste Kamer ingestemd.
- Er is een Meldpunt Misbruik CoronaMelder ingericht waar mensen terecht kunnen met meldingen van misbruik van de CoronaMelder. Toezichthouders als IGJ, ISZW en de Gemeenten onderzoeken deze meldingen.
- CoronaMelder is aansluitend op 10 oktober landelijk geïntroduceerd. Ook is er een massamediale publiekscampagne gestart.
- Inmiddels hebben al ruim boven de 4,1 miljoen mensen de app gedownload (stand: 7 december). Op 7 december hebben ook al ruim 51.000 mensen via de app anderen gewaarschuwd dat zij mogelijk ook besmet zijn.
- CoronaMelder is momenteel de op één na meest gedownloade app in Nederland in de Apple App Store.
- De opensource-aanpak van de ontwikkeling van CoronaMelder zal geëvalueerd worden. Door Staatssecretaris Knops van Binnenlandse Zaken is hiertoe een opdracht verstrekt aan het Bureau ICT-toetsing (BIT) met het verzoek om in het eerste kwartaal van 2021 met de evaluatie te starten.